

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 691 din 16.11.2022

Dosar nr: 537/ 2021

Petiția nr: 4820/25.06.2021

Petent:

Reclamat: Comitetul Național pentru Situații de Urgență

Obiect: petentul reclamă restricționarea accesului copiilor în locurile de joacă închise, prin condiționarea ca însoțitorii să fie vaccinați sau trecuți prin boală, dar nu mai târziu de 90 de zile (Covid 19).

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Comitetul Național pentru Situații de Urgență cu sediul în București, Sector 1, Piața Revoluției nr. 1A

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 4820/29.07.2021 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 5718/29.07.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 3-4 la dosar).

5. Partea reclamată a depus un punct de vedere prin adresa înregistrată cu nr. 6309 din 23.08.2021 (filele 6-9 la dosar).

6. Petentul a comunicat acordul său privind soluționarea în lipsă a petiției (fila 5 la dosar).

7. S-a comunicat petentului punctul de vedere depus de partea reclamată, prin adresa nr. 6666/07.09.2021 (fila 9 la dosar).

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 7481/05.10.2021 petentul a depus note scrise (fila 11 la dosar).

9. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

10. Petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare având în vedere restricționarea accesului copiilor în locurile de joacă închise.

11. În fapt, petentul arată următoarele:

11.1 Acesta este părintele a doi copii minori în vârstă de 5 ani.

11.2 Petentul consideră că prin art. 7 al Hotărârii nr. 32/27.05.2021 a Comitetului National pentru Situații de Urgență s-a restricționat în mod abuziv accesul copiilor în locurile de joacă închise, prin condiționarea ca însoțitorii acestora să fie vaccinați sau trecuți prin boală dar nu mai târziu de 90 de zile.

11.3 Petentul apreciază că restricționarea accesului pe baza condiționării vaccinării nu se regăsește în niciun alt articol în ceea ce privește accesul în cluburi, discoteci, restaurant, cursuri etc, acestea putându-se realiza fără nicio condiționare.

11.4 În opinia petentului, această restricționare a fost un șantaj la adresa copiilor pentru a obliga părinții să se vaccineze, petentul fiind nevoit să aibă nenumărate discuții cu copiii lui pentru a le putea explica de ce unii copii au voie să se joace iar alții nu.

12. În concluzie, petentul consideră că aceste prevederi prin care se interzice accesul într-un spațiu atât față de alți copii invocând niște condiții neaplicabile copiilor ci unor terți, cât și față de adulții care pot avea access în diverse spații în care nu se păstrează nicio distanță socială (cluburi, discoteci), sunt prevederi discriminatorii.

13. Totodată, petentul consideră că, având în vedere calculele persoanelor cu schemă completă de vaccinare, ar însemna că sunt în jur de 14 milioane de români cu copiii lor care nu au acces la locul de joacă, în discuție fiind vorba despre o manipulare și o utilizare a copiilor ca mijoc de presiune pentru părinți, pentru a-i forța să se vaccineze.

14. În susținerea celor declarate în petiție, petentul a depus la dosar un articol și hotărârea la care face referire în petiție (fila 2 la dosar).

15. În notele scrise comunicate la dosar, petentul arată următoarele:

15.1 O mare parte din deciziile CNSU, inclusiv perpetuarea stării de alertă se află în acest moment în procesele intentate la instanță, atât pe motiv de nerespectare a Constituției României, a legilor și a procedurilor privind emiterea lor, aceste constatări ridicând deja un semn de întrebare asupra legalității în ansamblu a tuturor activităților desfășurate de această instituție.

15.2 Petentul consideră că din punctul de vedere al CNSU depus la dosar nu reiese niciun răspuns pertinent la întrebările din petiție, întregul răspuns fiind o pledoarie pentru vaccinare ca fiind unica soluție pentru eradicarea acestei boli, acest punct de vedere arătând și susținând o segregare discriminatorie între cetățenii români printr-o dualitate a măsurilor.

15.3 De asemenea, petentul apreciază că faptele în sine demonstrează discriminarea și tratamentul inegal aplicat de către CNSU asupra cetățenilor României, fiind mai multe situații care probează dualitatea măsurilor luate.

16. În concluzie, petentul solicită constatarea faptei de discriminare și sancționarea părții reclamate.

17. Nu au mai fost depuse alte documente la dosar în susținerea celor menționate de petent.

Susținerile părții reclamate

18. Partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care arată următoarele:

18.1 Hotărârea CNSU nr. 32/2021 a fost emisă în temeiul prevederilor Legii nr.55/2020¹ și a avut la bază analiza factorilor de risc privind managementul situației de urgență generată de virusul SARS-CoV-2, pe teritoriul României la data de 24.05.2021, realizată la nivelul Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervenției. Măsura de la art.7 din HCNSU nr. 32/2021 a avut natura juridică de recomandare, propunere cu caracter de previziune pentru măsurile de relaxare care urmau să fie adoptate începând cu data de 01.06.2021, în starea de alertă, pe fondul înregistrării unei scăderi constante a ratei de incidență.

18.2 Măsura a fost preluată în cuprinsul Hotărârii CNSU nr.38/09.06.2021 privind propunerea prelungirii stării de alertă și a măsurilor necesare a fi aplicate pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de Covid-19 precum și modificarea și completarea Hotărârii CNSU nr. 28 din 14.05.2021, care a stat la baza HG nr. 636 din 9 iunie 2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 12 iunie 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de Covid-19.

18.3 Se precizează faptul că starea de alertă poate fi prelungită prin adoptarea unei hotărâri de guvern, la propunerea CNSU și pe baza analizei factorilor de risc, în temeiul dispozițiilor art. 3, 4 și 71 din Legea nr. 55/2020, ceea ce înseamnă că doar măsurile pentru diminuarea impactului tipului de risc, adoptate prin hotărârea de guvern produc efecte juridice față de destinatarii normelor și au caracter obligatoriu pentru populație. În acest sens, conform dispozițiilor art.9 pct.13 din Anexa nr. 3 denumită *Măsuri pentru diminuarea impactului tipului de risc* la HG nr. 636/2021, era prevăzut, începând cu data de 12.06.2021, pentru o perioadă de 30 de zile, faptul că: *"activitatea operatorilor economici care administrează locuri de joacă pentru copii în spații închise este permisă fără a depăși 70% din capacitatea maximă a spațiului și în intervalul orar 5,00-24,00, cu condiția ca însoțitorii copiilor să fie vaccinați împotriva virusului SARS-CoV-2 și să fi trecut 10 zile de la finalizarea schemei complete de vaccinare sau se află în perioada cuprinsă între a 15-a zi și a 90-a zi ulterioară confirmării infectării cu virusul SARS-CoV-2"*.

19. În ceea ce privește argumentele petentului în raport cu prevederile OG nr. 137/2000, prin care acesta presupune că s-a aflat într-un caz de discriminare prin faptul că accesul la locurile de joacă pentru copii în spații închise este condiționată de dovada imunizării prin vaccinare sau trecerea prin boală, partea reclamată consideră că aceste argumente nu pot fi reținute pentru următoarele motive:

- ținerea sub control a numărului de cazuri și sprijinirea unor măsuri care să conducă la reducerea cifrei de infectări constituie *"un scop legitim"*.
- scopul activității de vaccinare a populației este asigurarea dreptului la sănătate individuală și colectivă, prin eliminarea sau reducerea morbidității, invalidității și a mortalității prin boli transmisibile.

- activitatea de vaccinare este o componentă principală, prioritară a sistemului de sănătate publică prin care se urmărește asigurarea sănătății indivizilor în cadrul unor comunități sănătoase.

20. În continuarea expunerii, partea reclamată arată că OMS a declarat, la data de 30 ianuarie 2020, că infecția cu Covid-19 este o urgență de sănătate publică de interes internațional, iar la data de 11 martie 2020, din cauza extinderii acesteia la nivel global a fost declarată starea de pandemie. Pentru protejarea sistemelor de sănătate, reducerea morbidității și a mortalității, precum și relansarea economiilor la nivel global a fost nevoie de dezvoltarea, producția și distribuirea rapidă a vaccinurilor împotriva Covid-19 și începerea vaccinării populației, fiind unanim acceptat pe scară largă că vaccinarea populației împotriva Covid-19 este modalitatea principală de a controla aceasta pandemie, de a putea relansa economia și de a reveni la viața normală.

21. În conformitate cu strategia de vaccinare aprobată de Comitetului național de coordonare a activităților privind vaccinarea împotriva SARS-CoV-2, *vaccinarea este voluntară/neobligatorie, gratuită și se face cu vaccinuri autorizate de Agenția Europeană a Medicamentului și reprezintă un instrument important pentru răspândirea pandemiei, politica de vaccinare urmărind obiective legitime de protejare a sănătății publice, prin faptul că protejează atât pe cei care primesc vaccinul respectiv, cât și pe cei care nu se pot vaccina din motive medicale. Chiar dacă vaccinarea nu este obligatorie, constituțional, Statul român are obligația să ia măsuri pentru asigurarea sănătății publice, Legea fundamentală reglementând, la art. 34 alin. (2) dreptul la ocrotirea sănătății, sub condiția ca măsura restrângerii să fi necesară, proporțională, nediscriminatorie și să nu aducă atingere existenței dreptului sau libertății.*

22. În ceea ce privește condiționarea accesului în spațiile închise cu destinația de loc de joacă pentru copii de imunizare a persoanelor adulte însoțitoare, fie prin vaccinare, fie prin trecerea prin boală, partea reclamată arată că aceasta a avut ca scop legitim atât protejarea sănătății copiilor și persoanelor adulte vulnerabile, cu risc crescut de infectare, cât și asigurarea unor măsuri preventive, profilactice în ceea ce privește răspândirea virusului în familiile aparținătorilor, în condițiile în care supravegherea este posibilă și din afara incintei spațiului de joacă, iar aceste locuri au personal angajat, însărcinat cu atribuții privind asigurarea supravegherii copiilor. Măsurile din Anexa nr. 3 la HG nr. 636/2021 au fost în mod progresiv înlocuite ulterior, pe baza scăderii ratei de incidență, de permiterea accesului persoanelor la o capacitate de 70% a spațiului, cu condiția respectării măsurilor de protecție a vieții și pentru limitarea efectelor tipului de risc produs asupra sănătății persoanelor, prevăzute în *Ordinul comun MS și MAI nr. 874/81/2020 privind instituirea obligativității purtării măștii de protecție, a triajului epidemiologic și dezinfectarea obligatorie a mâinilor pentru prevenirea contaminării cu virusul SARS-CoV-2 pe durata stării de alertă, având în vedere faptul că locul de joacă este un loc public.*

23. În susținerea punctului său de vedere partea reclamată precizează că pot exista restrângeri, limitări de la fundamentale recunoscute de stat cetățenilor săi (ex: dreptul la viața privată și de familie, libertatea de întrunire) cu condiția păstrării unui just echilibru între interesele persoanei și apărarea intereselor generale ale societății, restrângeri ce pot apărea în situații obișnuite și în acest context sunt considerate, în drept, *ingerințe* sau pot surveni pe fondul unor situații de criză, excepționale, cum este cea declanșată de pandemia Covid-19, astfel încât se poate vorbi despre *derogări de la*

drepturile fundamentale consacrate în Constituție. Se arată că în contextul scăderii ratei de infectare, în perioada iunie-august 2021, autoritățile române au luat măsuri de relaxare graduale, prin adoptarea hotărârilor de guvern de prelungire a stării de alertă, pe baza indicatorilor din analiza factorilor de risc

24. În concluzie, partea reclamată consideră că rațiunea de stat pentru adoptarea măsurilor derogatorii apare în situații excepționale, care presupun existența unui pericol public grav care amenință viața națiunii și care impune necesitatea absolută a derogărilor, având drept scop salvarea statului și a națiunii, cu respectarea proporționalității între măsura derogatorie și scopul urmărit, fapt pentru care aceasta trebuie să fie temporară și nediscriminatorie în sensul că se aplică tuturor destinatarilor măsurilor derogatorii.

25. Partea reclamată nu a mai depus la dosar alte înscrisuri.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/jurisprudența

26. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ **art. 2 alin. (1) și art. 2 alin. (3) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:**

- art. 2 alin. (1): *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*
- art. 2 alin. (3) *„Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin(1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare”.*

➤ **Constituția României, revizuită:**

- art. 1 alin. (3) - Statul român: *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*
- art. 4 - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni: *„(1) Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi. (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”*
- art. 15 alin. (1) – Universalitatea: *„Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”*
- art. 16: *“(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului: *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu*

Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”

- art. 26 - Viața intimă, familială și privată: „(1) Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată. (2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.”
- art. 29 - Libertatea conștiinței: „(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.”
- art. 34 - Dreptul la ocrotirea sănătății: „(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat. (2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. (3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.”
- art. 41 - Munca și protecția socială a muncii: „(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă. (2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.”
- art. 53 - Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți: „(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav. (2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

V. Principiile de analiză

27. Curtea Constituțională a reținut că principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituția României nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă:

- la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,
- la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat în această situație.

28. În cazul discriminării substanțiale sau de facto, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

29. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.

30. Suntem în prezența discriminării directe atunci când o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria "criteriului protejat".

31. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

32. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată hotărâtor de existența unui criteriu, ceea ce presupune o relație de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Art. 2 alin. (1) din OG nr. 137/2000 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece criteriile *expressis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „*sau orice alt criteriu*” ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Condiția criteriului ca mobil determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat, care constituie cauza actului sau faptei de discriminare și care, în situația inexistenței sau, după caz, a îndeplinirii condiției criteriului, nu ar determina săvârșirea discriminării.

33. Conform cauzisticii CEDO, criteriile trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

34. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

35. În anumite situații legislația europeană și cea a României prevede posibilitatea justificării obiective a unei fapte de diferențiere. Justificare obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. În hotărârea dată în cazul *Thlimmenos împotriva Greciei*

din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

VI. Aplicarea principiilor la spetă. Motivele de fapt și de drept

36. **În fapt**, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe asupra unui tratament diferențiat aplicat persoanelor nevaccinate prin faptul că accesul persoanelor adulte însoțitoare la locurile de joacă pentru copii în spații închise este condiționată de dovada imunizării prin vaccinare sau trecerea prin boală, având ca și consecință restrângerea unor drepturi și libertăți.

37. În sensul analizei cauzei prezente, se va urmări a se observa dacă măsurile de limitare propuse urmăresc principiul precauției și constituie un echilibru între dimensiunea individuală și cea colectivă a dreptului la sănătate, fiind justificate obiectiv întrucât limitarea anumitor drepturi și libertăți este legală pentru a proteja și asigura sănătatea publică.

Astfel, în analiză se vor avea în vedere:

- prevederile art. 7 din Hotărârea CNSU nr. 32/27.05.2021 privind propunerea adoptării unor măsuri de relaxare în contextul evoluției pandemiei de Covid-19 și completarea HCNSU nr. 28 din 14.05.2021 care menționează:

reluarea activității operatorilor economici care gestionează locurile de joacă în spații închise, începând cu data de 01.06.2021, cu participarea publicului până la 50% din capacitatea maximă a spațiului sub condiția ca însoțitorii copiilor să facă dovada vaccinării împotriva virusului Sars-Cov-2 și pentru care au trecut 10 zile de la finalizarea schemei complete de vaccinare, ori se află în perioada cuprinsă între a 15-a zi și a 90-a zi ulterioară confirmării infectării cu Sars-Cov-2, fapt dovedit prin documente medicale (test PCR-RTC pozitiv la data diagnosticului, bilet de externare din spital sau test care să dovedească prezența de anticorpi de tip IgC efectuat cu maxim 14 zile anterior desfășurării activității).

- Prevederile legislative în ceea ce privește condiționarea accesului în spațiile închise a persoanelor nevaccinate, a celor testate sau a celor care au trecut prin boală, fapt dovedit prin documente medicale sau test.

38. **Astfel, suntem în prezența unui posibil tratament diferențiat între persoanele care posedă certificatul de vaccinare, raportat la persoanele care nu dețin acest certificat, aceștia din urmă fiind tratați mai puțin favorabil, prin limitarea dreptului la viață privată și a anumitor drepturi și facilități.**

39. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

40. Pornind de la prevederile art. 53 din Constituția României, Colegiul director va aprecia și dacă există unui scop legitim ce impune restrângerea unor drepturi.

41. Criteriul indicat de petent, care a stat la baza presupusului tratament diferențiat, este reprezentat de calitatea de persoană care nu deține dovada/certificatul de vaccinare.

42. **Colegiul director analizează dacă persoanele care posedă certificatul de vaccinare Covid-19 se află într-o situație comparabilă cu cei care nu posedă acest**

certificat, astfel, drept consecință, cei din urmă având accesul interzis la anumite servicii de interes public.

43. Colegiul director va avea în vedere rezultatele cercetărilor științifice de la nivel mondial și național, existente la momentul analizei introducerii acestui certificat, precum cele ale Organizației Mondiale a Sănătății. În acest demers, scopul Colegiului director nu este de a adopta o poziție sau alta între rezultatele cercetărilor științifice, întrucât o astfel de analiză ar depăși competențele legale ale instituției.

44. Astfel, potrivit OMS, instrumentul primordial, sigur și eficient al luptei împotriva pandemiei Covid-19, îl reprezintă accesul echitabil la vaccinuri, din aceste motive OMS sprijină cercetările pentru producția și folosirea vaccinurilor¹.

45. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) a subliniat că *„În comunitatea științifică globală este acceptat în sens larg că, modalitatea cea mai eficientă de a depăși Covid-19 este realizarea peste tot în lume a vaccinării în masă a populației”*.

46. Uniunea Europeană consideră programul de vaccinare ca fiind cel mai important instrument în lupta împotriva pandemiei Covid-19: *„(a) pandemia Covid-19 provoacă pierderi umane și economice extreme asupra Uniunii Europene și a lumii. Cheia unei soluții de durată la criză constă cu siguranță în dezvoltarea și implementarea unui vaccin eficient și sigur împotriva virusului”* – se arată în Strategia privind vaccinurile anti Covid-19 a Comisiei Europene publicate la data de 1 iunie 2020.

47. Pct. (7) din Preambulul Regulamentului (UE) 2021/953 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de Covid-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de Covid-19 arată că persoanele vaccinate sau cele care au trecut prin boală, respectiv testate sunt într-o situație diferită față de cele care nu se înscriu în categoria persoanelor anterior descrise. *„Potrivit dovezilor științifice actuale, care continuă să evolueze, se pare că persoanele vaccinate sau care au avut un rezultat negativ recent la un test pentru depistarea Covid-19 și persoanele care s-au vindecat de Covid-19 în ultimele șase luni prezintă un risc redus de infectare a altor persoane cu Sars-CoV-2. Libera circulație a persoanelor care, potrivit unor dovezi științifice solide, nu reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea publică, de exemplu pentru că sunt imune și nu pot transmite Sars-CoV-2, nu ar trebui să fie restricționată, întrucât astfel de restricții nu ar fi necesare pentru realizarea obiectivului de protecție a sănătății publice. În cazul în care situația epidemiologică o permite, libera circulație a unor astfel de persoane nu ar trebui să fie supusă unor restricții suplimentare legate de pandemia Covid-19, precum testarea în contextul călătoriilor pentru depistarea infecției cu Sars-CoV-2 sau carantina ori autoizolarea în contextul călătoriilor, cu excepția cazului în care, pe baza celor mai recente dovezi științifice disponibile și în concordanță cu principiul precauției, astfel de restricții suplimentare sunt necesare și proporționale pentru protecția sănătății publice și sunt nediscriminatorii.”*

48. Organizația Mondială a Sănătății și alte instituții globale, în temeiul rezultatelor și a recomandărilor oamenilor de știință, desfășoară o campanie în scopul unei vaccinări cât mai largi a populației, vaccinul fiind considerat singurul instrument adecvat pentru

¹ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/covid-19-vaccines>

stoparea pandemiei și pentru a limita/atenua efectele negative pe plan social și economic. Inițiativa legislativă se încadrează în acest demers internațional.

49. Pe plan național sunt relevante rapoartele și analizele privind infectarea cu virusul Covid-19, respectiv efectele acestei pandemii realizate și publicate de Institutul Național de Sănătate Publică din România, din care reiese în mod clar și neechivoc faptul că persoanele trecute prin boală și cele vaccinate sunt într-o situație diferită, în comparație cu persoanele nevaccinate și netrecute prin boală².

50. Din analiza datelor mai sus prezentate, Colegiul director constată că cei care sunt posesorii certificatului de vaccinare Covid-19, pentru că au fost vaccinați sau pentru că au trecut prin boală, nu sunt într-o situație similară cu acele persoane care nu îndeplinesc aceste condiții. Astfel, persoanele fizice care sunt protejate ca urmare a vaccinării sau a trecerii prin boală sunt expuse unui grad mult mai redus unei viitoare infectări, probabilitatea de transmitere a bolii este mai mică, și în caz de infectare, există o probabilitate mare ca boala să se manifeste asimptomatic sau să nu prezinte o formă medie sau gravă, care să necesite spitalizare sau îngrijire ATI (se vedea în acest sens, statisticile INSP).

51. Colegiul director precizează că cei care se vaccinează contribuie:

- nu numai la menținerea propriei sănătăți, ci
- și la păstrarea sănătății membrilor comunității restrânse în care trăiesc, a membrilor societății,
- la protecția persoanelor fizice care suferă de afecțiuni medicale grave, reprezentând o categorie vulnerabilă la infectarea cu virusul Sars-CoV-2 din punct de vedere medical, a persoanelor fizice care nu se pot vaccina, pentru că nu au atins vârsta de vaccinare, au contraindicații medicale la vaccinare, respectiv nu dezvoltă anticorpi chiar dacă se vaccinează și, participă la eforturile de eradicare a pandemiei și la ridicarea restricțiilor generate de aceasta.

52. În concluzie Colegiul director constată că tratamentul diferențiat prin introducerea certificatului de vaccinare Covid-19 are loc între persoane fizice care nu se află în situații analoage, comparabile și, ca atare, nu suntem în situația unei discriminări, respectiv în situația încălcării principiului egalității și nediscriminării reglementat de art. 16 din Constituția României.

53. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că nu suntem în prezența unei situații comparabile între persoanele care dețin un certificat de vaccinare Covid-19 și cele care nu dețin acest act.

54. În continuare Colegiul director reiterează că se poate introduce printr-o prevedere legală un tratament diferențiat între persoane care nu se află în situații analoage, dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă, iar măsura este una proporțională cu scopul urmărit.

55. Colegiul director apreciază că măsura introducerii certificatului de vaccinare Covid-19 este justificată obiectiv întrucât limitarea anumitor drepturi și libertăți este legală pentru a proteja și asigura sănătatea publică.

56. Colegiul director constată că impunerea certificatului verde dorește atingerea următoarelor obiective:

² <http://www.cnscbt.ro/index.php/analiza-cazuri-confirmate-covid19>

- protecția sănătății întregii populații;
- eradicarea pandemiei de Covid-19;
- scăderea numărului de decese.

57. De asemenea, în concordanță cu art. 4 alin. (1) din Constituția României, Colegiul director apreciază că solidaritatea impune obligația protecției celor mai vulnerabili, chiar și prin limitarea dreptului la viață privată și a dreptului la muncă.

58. În ierarhia drepturilor și a libertăților fundamentale, protecția dreptului la viață are prioritate în raport cu dreptul la viață privată și dreptul la muncă. Aceste drepturi nu sunt în conflict, ci se află în relație de complementaritate.

59. Măsurile de limitare propuse urmăresc principiul precauției și constituie un echilibru între dimensiunea individuală și cea colectivă a dreptului la sănătate. În lumina datelor și a studiilor științifice, se dovedește siguranța și eficacitatea rezonabilă a vaccinului Covid-19, care nu poate fi numit „experimental”, așa cum a decis și Consiliul de stat din Italia în analiza legii privind obligativitatea cadrelor medicale din Italia de a se vaccina anti Covid-19³.

60. Curtea de Apel București s-a pronunțat în dosarul nr. 6495/2/2020 prin Sentința civilă nr. 1166/17.11.2020 în sensul în care *„măsurile care limitează drepturile și libertățile fundamentale trebuie să aibă drept scop protejarea sănătății și a siguranței publice”*, condiție îndeplinită în cauză, din moment ce măsurile au fost dispuse în vederea stopării și prevenirii răspândirii la nivel național a virusului Sars-CoV-2.

61. Restrângerea unor drepturi constituționale este admisă atunci când răspunde nevoii de a asigura securitatea juridică a drepturilor și libertăților celorlalți, atât din perspectiva intereselor individuale, cât și a celor naționale sau de grup și a binelui public, fiind și o modalitate de salvagardare a unor drepturi în situațiile în care exercițiul lor are un caracter antisocial. În consecință, în condițiile în care legea fundamentală solicită autorităților statului să dispună măsuri necesare pentru asigurarea sănătății publice pentru toți cetățenii, nu se poate considera că există un tratament diferențiat între o persoană vaccinată și una nevaccinată, atâta vreme cât aceasta din urmă are posibilitatea prezentării rezultatului negativ al unui test pentru a beneficia de aceleași condiții ca persoana vaccinată.

62. În cazul Boffa și alții împotriva San Marino, CEDO a recunoscut că interferența care rezultă din vaccinarea obligatorie a copiilor reclamantilor împotriva hepatitei B a fost într-adevăr inspirată de unul dintre obiectivele legitime enumerate la articolul 8 alineatul (2) al CEDO, și anume necesitatea de a proteja sănătatea publicului și a persoanelor vizate (pct. 34). În acest sens, Curtea a recunoscut ingerința ca fiind justificată prin protejarea vieții publice și a continuat să examineze dacă aceasta era și „necesară într-o societate democratică”.

63. În mod similar, în cazul Martorilor lui Iehova de la Moscova împotriva Rusiei, care s-a referit la vaccinarea obligatorie în timpul unei epidemii, CEDO a subliniat că *„libera alegere și autodeterminare sunt ele însele elemente constitutive fundamentale ale vieții și că, în absența oricărui indiciu al necesității de a proteja terții, statul trebuie să se abțină de la a interveni în libertatea individuală de alegere în sfera îngrijirii sănătății, deoarece o astfel de ingerință nu poate decât să diminueze și nu să sporească valoarea*

³ <https://www.lastampa.it/cronaca/2021/10/21/news/si-del-consiglio-di-stato-all-obbligo-vaccinale-per-i-sanitari-dal-1-novembre-green-pass-anche-in-austria-1.40834040/>

vieții” (pct. 136). Procedând astfel, Curtea a indicat că dreptul la viață privată ar putea fi, în principiu, limitat pentru protecția terților.

64. Recent, aspecte similare au fost analizate atât în Italia cât și în Ungaria în cadrul instanțelor constituționale. În Ungaria se impunea, potrivit legii atacate, obligația ca angajații din sistemul serviciilor medicale, în scopul protecției sănătății și a vieții cetățenilor, să se vaccineze: până la data de 1 septembrie – în cazul unui vaccin cu o singură doză, prima doză până la data de 15 septembrie – în cazul vaccinului cu două doze (a doua doză urmând a fi inoculată în mod obligatoriu până la data stabilită de medic) și inocularea cu a treia doză până la data stabilită de medic. În finalul deciziei, Curtea Constituțională a Ungariei respinge capătul de cerere al reclamantilor prin care aceștia invocă faptul că sunt obligați să se inoculeze cu vaccinuri care se află în fază experimentală. Curtea respinge acest argument, arătând că toate vaccinurile Covid-19 sunt autorizate de instituțiile competente de la nivelul UE, cât și de instituția legal competentă din Ungaria. În ceea ce privește Decizia nr. 7045 din 20 octombrie a Consiliului de Stat din Italia, Secția a III-a, 20 octombrie 2021, nr. 7045 - Legitimitatea vaccinării obligatorii în temeiul art. 4 din decretul legislativ 44/2021, Consiliul de stat a analizat, preliminar, capătul de cerere al reclamantilor referitor la caracterul experimental și nesigur al vaccinurilor Covid-19. În final, Consiliul de Stat consacră principiul complementarității drepturilor fundamentale ale omului, arătând următoarele: logica așa-zisului drept tiranic, adică acel drept care nu intră în echilibru adecvat cu drepturi egale, cuvenite altora, sau cu drepturi diferite, protejate tot de Constituție, și pretind a fi întotdeauna și în orice caz satisfăcute, fără nicio limită, este, de altfel, străină unei ordini democratice, deoarece „conceptul de limită este inerent conceptului de drept” și a fost întotdeauna respins în mod expres chiar și de Curtea Constituțională care, după cum se știe, a clarificat că drepturile protejate de Constituție inclusiv cel de autodeterminare - se află într-o relație de integrare reciprocă și nu este posibil să se identifice unul dintre ele care să aibă prevalență absolută asupra celorlalte (par. 42.9 din decizie); trebuie să reamintim valoarea fundamentală a solidarității, piatra de temelie, după cum s-a mai spus, a ordinii noastre constituționale și, împreună cu aceasta, acele obligații fundamentale de asistență și protecție reciprocă, pentru sine și pentru ceilalți, de asemenea, ele stau la baza Constituției noastre (*art. 2 din Constituție*), obligații care leagă fiecare individ de celălalt, indisolubil, într-un „lanț social” și în acel „pact de solidaritate” între individ și comunitate care, potrivit aceleiași Curți Constituționale, stă la baza oricărei vaccinări, fie că este obligatorie sau recomandată. (par. 43 din decizie).

65. În sensul prezentei analize, Colegiul director reține că nu există niciun dubiu care să conducă la ideea că impunerea prezentării certificatului de vaccinare nu ar urmări un scop legitim. Măsurile sunt relevante în obligația pozitivă a statului. Acestea sunt impuse pe baza studiilor și informațiilor pe care statul le are la dispoziție la momentul introducerii obligativității prezentării certificatului de vaccinare.

66. Având în vedere cele menționate, Colegiul director constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, potrivit prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea

membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare, conform prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare (nu sunt situații comparabile, măsurile sunt justificate obiectiv).

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile de la comunicare, potrivit *OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare* cu modificările și completările ulterioare, republicată și *Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ* la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 16.11.2022 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 16.02.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.